

більш гостро. Адже вздовж прибережних смуг острова збудовано велика кількість незаконних будівель. Внаслідок цього постало питання про те, чи варто забирати житло в людей, що незаконно збудоване. Тому було прийнято рішення про легалізацію будівель, які розташовані на відстані більше ніж 150 метрів від водного об'єкта [3, с. 204].

Очевидно, що для України вирішити питання із самочинним будівництвом, можливо тільки шляхом встановлення певної граничної межі, за порушення якої всі будівлі будуть знесені і жодним чином нелегалізовані.

Таким чином, питання забудови прибережних територій має вагоме значення для сучасної землевпорядної науки. Адже негативним результатом господарської діяльності у межах прибережно захисних смуг є забудова території, а саме, переведення у землі житлової забудови з подальшою приватизацією. Внаслідок цього, діяльність суб'єктів господарювання і громадян завдає значну шкоду навколишньому середовищу, створює умови й сприяє забрудненню поверхневих вод і земель у межах зазначених територій. Тому існує потреба встановлення прибережних захисних смуг вздовж водних об'єктів.

Суспільство має зрозуміти, що дефіцит водних ресурсів відчувається вже сьогодні. У зв'язку з цим збереження, очищення та раціональне використання водних об'єктів – завдання всього населення.

Література

1. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР (ред. від 18.02.2017) [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-vr#n729>.
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III (ред. від 07.02.2019) [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
3. Ксильця Н.Д. Окремі проблемні питання правового режиму прибережних захисних смуг. 2018. С. 203-205.

Валентина Юрївна Сіліверст – студентка II курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Наталія Ігорівна Дуравкіна** – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЗЕМЕЛЬ ЗАПАСУ

На сьогоднішній день землі є одним із найбільш вивчених питань у виробництві держави. Сьогодні дослідження землі в Україні значно активізувалися та, на жаль, багато питань все ще потребують

детальнішого опрацювання. Очевидним є той факт, що феномен землі інтенсивно еволюціонує. Землі є вічним засобом виробництва, це зумовлено різноманітними соціальними факторами, глобалізаційними процесами. Зважаючи на це, метою даної роботи є визначити суть землі загалом та визначити правовий режим земель запасу, у тому числі їх особливостей.

Земельний та Цивільний кодекси України дають однакове визначення поняттю «земля». Слід зазначити, що земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави.

До земель України належать усі землі в межах її території, в тому числі острови та землі, зайняті водними об'єктами, які за основним цільовим призначенням поділяються на категорії. Категорії земель України мають особливий правовий режим. Усі землі, які знаходяться в межах України, складають її земельний фонд, який передбачає наявність загального правового режиму усіх земель незалежно від форми власності на землю та її цільового призначення. Разом із тим існують і істотні відмінності між землями, що зумовлено різними способами їх використання, різним цільовим призначенням, особливостями правової охорони і т. ін.

За даними та іншими критеріями, землі можуть поділятися на окремі види. Залежно від виконуваних функцій, землі поділяються на використовувані та невикористовувані. Використовувані, у свою чергу, поділяються на землі, що використовуються як просторова база для розміщення різних об'єктів виробничого, невиробничого та іншого призначення, як засіб виробництва у сільському господарстві, а також землі, які виконують природно-заповідні, рекреаційні, оздоровчі функції.

Важливе правове значення має поділ земель за основним цільовим призначенням на категорії.

Земельний кодекс визначає такі категорії земель України за цільовим призначенням: а) землі сільськогосподарського призначення; б) землі житлової та громадської забудови; в) землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення; г) землі оздоровчого призначення; ґ) землі рекреаційного призначення; д) землі історико-культурного призначення; е) землі лісгосподарського призначення; є) землі водного фонду; ж) землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.

Слід зазначити, що земельні ділянки кожної категорії земель, які не надані у власність або користування громадян чи юридичних осіб, можуть перебувати у запасі. Віднесення земель до тієї чи іншої категорії здійснюється на підставі рішень органів державної влади та органів місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень. Категорії земель України мають особливий правовий режим.

У науковій літературі правовий режим земель визначається як встановлений законом порядок використання та охорони земель, допустимі межі і способи розпорядження ними. Умовно можна виділити три групи основних режимів земель: загальний, який властивий всьому складу земель України; особливий, властивий окремим категоріям земель; спеціальний або конкретний, властивий конкретним земельним ділянкам.

Правовий режим земель запасу відрізняється від правового режиму земель інших категорій. На відміну від земель інших категорій, землі запасу нікому не надаються для використання. Їх цільове призначення ще не визначене. Тому містобудівні регламенти для них не встановлюються.

За своєю суттю, землі запасу – це всі землі, не передані у власність або не надані у постійне користування. До них належать також землі, право власності або користування якими припинено відповідно до законодавства. Землі запасу змінюються під впливом економічних, екологічних, геополітичних та інших факторів. Зміні підлягає співвідношення земель різних категорій всередині існуючого поділу. В першу чергу це зумовлено розвитком приватизації земель, їх вилученням і наданням для здійснення того чи іншого виду діяльності, зміною цільового призначення земель для відновлення стану деградованих, забруднених чи пошкоджених земель.

Землі державного запасу, передані у тимчасове користування не виключаються із складу державного запасу, а коли минає потреба або закінчується строк їх використання в тих цілях, для яких вони надані, вони знову повертаються до категорії земель державного запасу чи надаються іншим землекористувачам. У деяких випадках землі державного запасу можуть передаватися у тимчасове користування і для промислових (спеціальних цілей), наприклад, для тимчасових аеродромів.

Склад земель державного запасу не є однорідний, в ньому є землі, які відносяться до різних ґрунтових зон. Не всі землі можна використовувати як землі сільськогосподарського призначення. Тому, в складі земель державного запасу необхідно розрізняти два їх види: землі, які можна використовувати як сільськогосподарські, а також землі які не придатні для сільськогосподарського використання. Певна частина земель, яка знаходиться в розряді земель запасу, після їх поновлення може знову використовуватися як сільськогосподарські.

Слід помітити, що землі запасу перебувають у віданні сільських, селищних районних, міських рад, в адміністративному підпорядкуванні яких є район, і призначаються для передачі у власність або надання у користування, в тому числі в оренду державним, громадським організаціям, підприємствам і установам, а також громадянам переважно для сільськогосподарських потреб. Землі, вилучені зі складу державного

запасу і відведені в довгострокове користування тим чи іншим користувачам, наприклад, під спеціальне призначення, підлягають облікові в складі державного запасу, а не в складі будь-якої іншої категорії земель єдиного державного фонду. Площі великих водоймищ(озер, водосховищ) включаються до складу державного земельного запасу і реєструються окремо.

Отже, можна зробити висновок, що землями запасу визнаються всі землі, не передані у власність або не надані у постійне користування, та землі, правила власності або користування якими припинено відповідно до законодавства України.

Література

1. Земельний кодекс України | від 25.10.2001 № 2768–III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
2. Будяченко О.М. Земельне право в схемах: Навчальний посібник / О. М. Будяченко – Одеса: ОДУВС, 2017. – 78 С.
3. Жушман В.П. Аграрне право: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Жушман, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко та ін. ; за ред. В. П. Жушмана та А. М. Статівки. – Х. : Право, 2010. – 296 С.
4. Килимник І.І. Земельне право України: Навч. посібник / І. І. Килимник, О. І. Міхно ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 166 С.
5. Семчик В.І. Земельне право України: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В. І. Семчик, П. Ф. Кулинич, М. В. Шульга. – К.: Вид. Дім «ІнЮре», 2008. – 600 С.
6. Шеремет А. П., Земельне право України: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / А. П. Шеремет – [2-ге вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 632 С.

Анастасія Сергіївна Солоха – студентка ІІ курсу Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: **Наталія Ігорівна Дуравкіна** – доцент кафедри
юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

За своєю природою право власності на землю є одним із основних майнових прав. Виступаючи як об'єкт права власності, земля отримує особливі правові ознаки: вона стає «майном», тобто тим предметом цивільного, а тепер і земельного права, який відрізняють особливі юридичні ознаки.